

Azərbaycan Respublikasının
Əqli Mülkiyyət Agentliyi

01 yanvar 2018-ci ildən 31 dekabr 2018-ci il
tarixlərinə maliyyə hesabatı

JPA International Azerbaijan LTD

..

Mündəricat

MÜSTƏQIL AUDITORUN HESABATI.....	2
MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNİN NƏTİCƏLƏRİ HAQQINDA HESABAT.....	4
MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT.....	5
XALIS AKTİVLƏRDƏ (KAPİTALDA) DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT.....	6
PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT.....	7
1. Giriş.....	9
2. Agentliyin fəaliyyətinin istiqamətləri.....	9
3. Əsas fəaliyyətin şərhı.....	10
4. Agentliyin əməliyyat mühiti.....	10
5. Uçot siyasətinin təqdimatı.....	10
Maliyyə hesabatlarının tərtib olunmasının ümumi əsasları.....	10
Valyutaların yenidən hesablanması.....	11
Torpaq, tikili və avadanlıqlar (Əsas vəsaitlər).....	11
Əsas vəsaitlərin amortizasiyası.....	12
Qeyri-maddi aktivlər.....	12
Aktivlərin qiymətdən düşməsi.....	12
İnvestisiyalar.....	12
Ehtiyatlar.....	13
Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları.....	14
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri.....	14
Nizamnamə kapitalı.....	14
Kreditlər və borclar.....	14
Mənfəət vergisi.....	14
Qarşıdakı xərclər və ödənişlər üzrə ehtiyatlar (rezervlər).....	15
Gəlirin tanınması.....	15
İcarə.....	15
Müqayisəli məlumatlar.....	16
6. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı əhəmiyyətli mühasibat təxminləri və fərziyyələri.....	16
Müştəri debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə zərərler.....	16
Binaların yenidən qiymətləndirilməsi.....	16
7. TORPAQ, TİKİLİ VƏ AVADANLIQLAR.....	17
8. QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR.....	17
9. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVİVALENTLƏRİ.....	18
10. DEBİTOR BORCU VƏ DİGƏR BORCLAR.....	18
11. SAHİBKAR KAPİTALI.....	18
12. KREDİTOR BORCLARI VƏ DİGƏR BORCLAR.....	18
13. SAİR QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR.....	19
14. ƏLAQƏLİ ŞƏXSLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR.....	19
15. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ.....	19
16. HESABAT TARİXİNDƏN SONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR.....	20

MÜSTƏQIL AUDITORUN HESABATI

Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyinin rəhbərliyinə:

Maliyyə hesabatlarının auditinə dair hesabat

Rəy

Biz Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyinin (Agentlik) 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyəti haqqında hesabatdan, maliyyə nəticələri haqqında hesabatdan, xalis aktivlərdə (kapitalda) dəyişikliklər hesabatından və göstərilən tarixdə başa çatan il üçün pul vəsaitlərinin hərəkəti haqqında hesabatından, habelə uçot siyasətinin əhəmiyyətli prinsiplərinin qısa təsviri də daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarına edilən qeydlərdən ibarət maliyyə hesabatlarının auditini aparmışıq.

Hesab edirik ki, qoşma maliyyə hesabatları Agentliyin 31 dekabr 2018-ci il tarixinə maliyyə vəziyyətini, habelə maliyyə nəticələrini və göstərilən tarixdə başa çatan il üzrə pul vəsaitlərinin hərəkətini Bütçə Təşkilatları üçün Milli Mühəsibat uçotu Standartlarına uyğun olaraq bütün əhəmiyyətli aspektlərdə ədalətli əks etdirir.

Rəy üçün əsaslar

Biz auditi Beynəlxalq audit standartlarına (BAS) uyğun aparmışıq. Bu standartlar üzrə bizim məsuliyyətlərimiz əlavə olaraq hesabatımızın “maliyyə hesabatlarının auditini üçün auditorun məsuliyyəti” bölməsində təsvir edilir. Biz Mühəsiblərin Beynəlxalq Etika Standartları Şürasının “Peşəkar Mühəsiblərin Etika Məcəlləsinin” (IESBA) tələblərinə uyğun olaraq Agentlikdən asılı deyilik və biz digər etik öhdəliklərimizi IESBA məcəlləsinin tələblərə uyğun yerinə yetirmişik. Biz hesab edirik ki, əldə etdiyimiz audit sübutları rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasibdir.

Maliyyə hesabatlarına görə rəhbərliyin və iqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin məsuliyyəti

Rəhbərlik maliyyə hesabatlarının Bütçə Təşkilatları üçün Milli Mühəsibat uçotu Standartlarına uyğun olaraq hazırlanmasına və düzgün təqdim edilməsinə və rəhbərliyin fikrincə, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhrif olmadığı maliyyə hesabatlarının hazırlanmasına imkan verən zəruri daxili nəzarət sisteminin təşkilinə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarını hazırladıqda, rəhbərlik Agentliyi ləğv etmək və ya işini dayandırmaq niyyətində olmadığı yaxud bunu etməkdən başqa münasib alternativ olmadığı halda, rəhbərlik Agentliyin fasiləsiz fəaliyyət göstərmək qabiliyyətinin qiymətləndirilməsinə, müvafiq hallarda fasiləsiz fəaliyyətə aid olan məsələlər haqqında məlumatların açıqlanmasına və mühəsibat uçotunun fasiləsiz fəaliyyət prinsipinin istifadə edilməsinə görə məsuliyyət daşıyır.

İqtisadi subyektin idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslər Agentliyin maliyyə hesabatlarının verilmə prosesinə nəzarətə görə məsuliyyət daşıyır.

Maliyyə hesabatlarının auditinə görə auditorun məsuliyyəti

Bizim məqsədimiz maliyyə hesabatlarında bir tam kimi, dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində, əhəmiyyətli təhriflərin olub-olmadığına dair kafi əminlik əldə etmək və rəyimiz daxil olan auditor hesabatını dərc

etməkdir. Kafi əminlik əminliyin yüksək səviyyəsidir, lakin o zamanət vermir ki, əhəmiyyətli təhrif mövcud olduqda, BAS-lara uyğun olaraq aparılmış audit onu həmişə aşkarlayır. Təhriflər dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində yarana bilər və ayrılıqda yaxud məcmu olaraq, istifadəçilərin belə maliyyə hesabatları əsasında qəbul etdikləri iqtisadi qərarlarına təsir etmə ehtimalı olduğu halda, əhəmiyyətli hesab edilir.

BAS-ların tələblərinə uyğun olaraq aparılan auditin bir hissəsi kimi biz audit aparılan zaman peşəkar mühakimə tətbiq edirik və peşəkar şəkkaklıq nümayiş etdiririk. Biz həmçinin:

- Maliyyə hesabatlarında dələduzluq və ya səhvlər nəticəsində əhəmiyyətli təhriflər risklərini müəyyən edib qiymətləndiririk, bu risklərə cavab verən audit prosedurlarını layihələndirib həyata keçiririk və rəyimizi əsaslandırmaq üçün yetərli və münasib audit sübutlarını əldə edirik. Dələduzluq nəticəsində əhəmiyyətli təhrifi aşkarlamamaq riski səhvlər nəticəsindəkindən daha yüksəkdir, çünki dələduzluq sözləşmə, saxtakarlıq, qərəzli hərəkətsizlik, həqiqətə uyğun olmayan məlumatlardan və ya daxili nəzarətin kobudcasına pozulmasından ibarət ola bilər.
- Agentliyin daxili nəzarətin səmərəliliyinə dair rəy bildirmək məqsədi üçün olmamaq şərti, bu şəraitlərdə uyğun olan audit prosedurlarını layihələndirmək üçün auditə aid daxili nəzarəti başa düşürük.
- İstifadə edilmiş uçot siyasətinin uyğunluğunu və rəhbərlik tərəfindən həyata keçirilən uçot qiymətləndirmələrinin və əlaqəli məlumatların açıqlanmasının məntiqliliyini qiymətləndiririk.
- Mühəsibat uçotunun fasiləsizlik prinsipinin rəhbərlik tərəfindən istifadə edilməsinin uyğunluğuna və əldə edilən audit sübutlarının əsasında Agentliyin fəaliyyətini fasiləsiz davam etmək imkanını ciddi şübhə altına qoya bilən hadisələrlə və ya şəraitlərlə bağlı əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olub-olmadığında dair nəticə çıxarıyıq. Əhəmiyyətli qeyri-müəyyənliyin mövcud olduğu haqqında nəticə çıxardığımız halda, auditor hesabatımızda maliyyə hesabatlarındakı əlaqəli məlumatların açıqlanmasına diqqət yetirməliyik və ya belə məlumatların açıqlanması kifayət olmadığı halda, rəyimizə dəyişiklik etməliyik. Nəticələrimiz auditor hesabatımızın tarixinədək əldə edilən audit sübutlarına əsaslanmalıdır. Lakin, sonrakı hadisələr və ya şəraitlər Agentliyin fasiləsiz fəaliyyətinin dayandırılmasına səbəb ola bilər.
- Məlumatların açıqlanması da daxil olmaqla, maliyyə hesabatlarının ümumi təqdimatını, strukturunu və məzmununu, habelə əsas əməliyyatların və hadisələrin maliyyə hesabatlarında ədalətli təqdim edilib-edilmədiyini qiymətləndiririk.

Biz iqtisadi subyektdən idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə digər məsələlərlə yanaşı auditin planlaşdırılmış həcmi və müddətləri, habelə əhəmiyyətli audit sübutları, o cümlədən audit apardığımız zaman daxili nəzarətdə aşkar etdiyimiz əhəmiyyətli çatışmazlıqlar haqqında məlumat veririk.

Biz həmçinin iqtisadi subyektdən idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərə bəyanat veririk ki, müstəqilliyə və müstəqilliyimizə təsir etməsi əsaslandırılmış şəkildə güman edilən bütün əlaqələr və digər məsələlərə, habelə müvafiq olduğunda əlaqəli qorunma tədbirləri haqqında məlumat verməyimizə dair müvafiq etik normalarına riayət etmişik.

İqtisadi subyektdən idarə edilməsinə cavabdeh olan səlahiyyətli şəxslərin nəzərinə çatdırılmış məsələlərdən biz cari dövr üzrə maliyyə hesabatlarının ən əhəmiyyətli və bu səbəbdən əsas audit məsələləri olanları müəyyən edirik. Bu məsələnin ictimaiyyətə açıqlanmasına qanun və ya qaydalarla yol verilmədiyi halda və ya, çox nadir hallarda, məsələ haqqında hesabatda məlumat vermənin mənfi təsirlərinin onun ictimaiyyət üçün faydalarından çox olacağı əsaslandırılmış şəkildə güman edildiyinə görə biz bu məsələ haqqında hesabatımızda məlumatın verilməməsinə qərara almadığımız halda, biz bu məsələləri auditor hesabatımızda təsvir edirik.

“JPA International Azərbaycan” MMC adından

Vəli Rəhimov
İdarəedici tərəfdaş

Bakı, Azərbaycan Respublikası
23 aprel 2019-cu il

MALİYYƏ FƏALİYYƏTİNİN NƏTİCƏLƏRİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2018-Cİ İL TARİXDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

(Məbləğlər Azərbaycan manatı ilə ifadə edilmişdir)

	Qeydlər	2018	2017
Gəlirlər			
Qeyri-birja əməliyyatlarından gəlir		910.124,00	803 913,00
Birja əməliyyatlarından gəlir		509 144,00	92 215,00
Sair əməliyyat gəlirləri		16 888,00	0,00
Cəmi gəlirlər		1 436 156,00	896 128,00
Xərclər			
Əmək haqqı xərcləri və dövlət sosial sığorta ayırmaları		772.707,00	675 504,00
Maliyyə yardımları və sair transfer ödənişləri			0,00
Sərf edilmiş materialların dəyəri		46.595,00	31 528,00
Amortizasiya xərcləri		265,00	77 484,00
Sair əməliyyat xərcləri		590 185,00	149 583,00
Maliyyə xərcləri			0,00
Cəmi xərclər		1 409 752,00	934 099,00
Ümumi mənfəət (zərər)			(37)
		26 404,00	971,00
Əmlakın əvəzsiz verilməsindən (alınmasından) itgilər (qazanc)			0,00
Kapital ehtiyatları			(38)
		2 254 655,00	031,00
Xalis mənfəət		2 281 059,00	61,00

Agentliyin rəhbərliyi tərəfindən təsdiqlənmişdir.

Rəhbər - Kamran İmanov

Şöbə müdiri - Gülarə Mustafayeva

MALİYYƏ VƏZİYYƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2018-ci il TARİXİNƏ

	Qeydlər	31 dekabr 2018	31 dekabr 2017
AKTİVLƏR			
Qısamüddətli aktivlər			
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri	9	5 775 226,00	190 663,00
Qısamüddətli debitor borcları	10	83 542,00	1.078 141,00
Ehtiyatlar		51 710,00	3 033,00
Sair qısamüddətli maliyyə aktivləri			0,00
Sair qısamüddətli aktivlər		158,00	135,00
Cəmi qısamüddətli aktivlər		5 910 636,00	1 271 973,00
Uzunmüddətli aktivlər			
Sair uzunmüddətli maliyyə aktivləri		189 978,00	0,00
Torpaq, tikili və avadanlıq və digər uzunmüddətli aktivlər	7	2 267 771,00	295 915,00
Qeyri-maddi aktivlər	8	291 618,00	226 518,00
Sair uzunmüddətli qeyri-maliyyə aktivləri		0,00	20 956,00
Cəmi uzunmüddətli aktivlər		2 749 367,00	543 389,00
CƏMİ AKTİVLƏR		8 660 003,00	1 815 362,00
ÖHDƏLİKLƏR			
Qısamüddətli öhdəliklər			
Qısamüddətli kreditor borcları	12	341 584,00	268 940,00
Qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər			0,00
Qısamüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər			0,00
Sair qısamüddətli öhdəliklər – alınmış avanslar		268 940,00	268 940,00
Cəmi qısamüddətli öhdəliklər		610 524,00	537 880,00
Uzunmüddətli öhdəliklər			
Uzunmüddətli kreditor borcları			0,00
Uzunmüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər			0,00
Uzunmüddətli qiymətləndirilmiş öhdəliklər			0,00
Cəmi uzunmüddətli öhdəliklər			0,00
Cəmi öhdəliklər		610 524,00	537.880,00
Xalis Aktiv (Kapital)			
Ödənilmiş nizamnamə (nominal) kapitalı	11	5 000 000,00	1 000 000,00
Geri alınmış kapital (səhmlər)			0,00
Kapital ehtiyatları		3 292 015,00	546 422,00
Bölüşdürülməmiş mənfəət (ödənilməmiş zərər)		(242 536,00)	(268 940,00)
Cəmi xalis aktivlər (kapital)		8 049 479,00	1 277 482,00
Cəmi xalis aktivlər (kapital) və öhdəliklər		8 660 003,00	1 815 362,00

Agentliyin rəhbərliyi tərəfindən təsdiqlənmişdir.

Rəhbər - Kamran İmanov

Şöbə müdiri - Gülarə Mustafayeva

XALIS AKTİVLƏRDƏ (KAPITALDA) DƏYİŞİKLİKLƏR HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2018-ci il TARİXDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

01 yanvar 2017-ci il tarixinə qalıq

Nizamnamə kapitalı	0
Kapital ehtiyatları	584 453,00
Bölüşdürülməmiş mənfəət/(ödənilməmiş zərər)	(233.050,00)
CƏMİ	351 403,00

2017-ci il ərzində dəyişiklik

Nizamnamə kapitalı	1.000.000,00
Kapital ehtiyatları	(38 031,00)
Mənfəət/(zərər)	61,00
CƏMİ	962 030,00

01 yanvar 2018-ci il tarixinə qalıq

Nizamnamə kapitalı	1.000.000,0
Kapital ehtiyatları	546.422,00
Bölüşdürülməmiş mənfəət/(ödənilməmiş zərər)	(268.940,00)
CƏMİ	1 277 482,00

2018-ci il ərzində dəyişiklik

Nizamnamə kapitalı	4 000 000.00
Kapital ehtiyatları	2 254 655.00
Mənfəət/(zərər)	2 281 059.00
CƏMİ	8 535 714,00

31 dekabr 2018-ci il tarixinə qalıq

Nizamnamə kapitalı	5 000 000.00
Kapital ehtiyatları	3 292 015.00
Mənfəət/(zərər)	(242 536,00)
CƏMİ	8 049 479,00

Agentliyin rəhbərliyi tərəfindən təsdiqlənmişdir.

Rəhbər - Kamran İmanov

Şöbə müdiri - Gülarə Mustafayeva

PUL VƏSAİTLƏRİNİN HƏRƏKƏTİ HAQQINDA HESABAT

31 DEKABR 2018-ci il TARİXDƏ BİTƏN İL ÜZRƏ

	Qeyd	<u>2018</u>	<u>2017</u>
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Pul daxilolmaları:			
Vergilər, rüsumlar və cərimələr nəticəsində yaranan pul vəsaiti daxilolmaları			
Mal və xidmətlərin qiymətləri üzrə yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		509 144,00	128 656,00
Qrantlar və ya transfertlər və büdcə təşkilatları tərəfindən həyata keçirilən digər vəsaitlər və büdcə ayırmaları nəticəsində yaranan pul vəsaitlərinin daxilolmaları		6 704 579,00	849 224,00
Royalti, haqlar, komisyon yığımları və digər gəlirlərdən yaranan pul vəsaitlərinin daxilolması			
Sığorta şirkətinin sığorta mükafatları və ya iddialar, annuitetlər və digər müavinət siyasətləri üzrə pul vəsaitlərinin daxilolmaları			
CƏMI DAXILOLMALAR		7 213 723,00	977 880,00
Pul xaricolmaları:			
Fəaliyyətin maliyyələşdirilməsi üçün büdcə təşkilatlarının digər təsərrüfat subyektlərinə pul vəsaitlərinin ödənilməsi (kreditlər istisna olmaqla)			
Mallara və xidmətlərə görə təchizatçılara pul vəsaitlərinin ödənişləri		624 007,00	169 338,00
İşçilərə və onların adından pul vəsaitlərinin ödənişləri		782 176,00	684 664,00
Sığorta şirkətinin sığorta mükafatları və ya iddialar, annuitetlər və digər müavinət siyasətləri üzrə pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Əməliyyat fəaliyyəti ilə əlaqədar olan müvafiq vergilərin, tədiyələrin ödənilməsi ilə bağlı pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Məhkəmə prosesləri ilə əlaqədar pul vəsaitlərinin ödənişləri			
Büdcəyə qaytarılan vəsait		968,00	45 310,00
CƏMI XARICOLMALAR		1 407 151,00	899 312,00
Əməliyyat fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti		5 806 752,00	78 568,00
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti			
Pul daxilolmaları:			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi və digər uzunmüddətli aktivlərin satılmasından əldə olunan pul vəsaitləri			
Digər tərəflərə təqdim edilmiş avansların və kreditlərin qaytarılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları (maliyyə institutlarının avans və kreditləri istisna olmaqla)			
İnvestisiyaların satılmasından gəlirlər			
CƏMI DAXILOLMALAR		0,00	0,00
Pul xaricolmaları			
Torpaq, tikili və avadanlıqların, qeyri-maddi və digər		32 031,00	42 127,00

“Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi” Əhəmiyyətli üçot siyasəti və izahlı qeydlər
31 DEKABR 2018-ci il TARİXDƏ TAMAMLANAN İL ÜZRƏ
(Məbləğlər Azərbaycan manatı ilə ifadə edilmişdir)

uzunmüddətli aktivlərin əldə edilməsi məqsədilə pul vəsaitlərinin ödənişləri. Bu ödənişlər təsərrüfat subyekti tərəfindən öz gücünə inşa edilmiş tikili və avadanlıqlar, habelə layihələr üzrə kapitallaşdırılan xərclərə aid ödənişləri daxil edir.		
Digər tərəflərə təqdim edilən avanslar və borc vəsaitləri (dövlət maliyyə qurumlarına təqdim edilən avanslar və borc vəsaitləri istisna olmaqla)		
Xarici valyutada qiymətli kağızların alınması		
CƏMI XARİCOLMALAR	32 031,00	42 127,00
İnvestisiya fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti	(32 031,00)	(42 127,00)
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin hərəkəti		
Pul daxilolmaları		
İstiqrazların, borc sənədlərinin, veksellərin, istiqraz vərəqələrinin, girov (ipoteka) kağızlarının və digər qısamüddətli və uzunmüddətli istiqrazların buraxılmasından pul vəsaitlərinin daxilolmaları		
Alınmış faizlər şəklində pul vəsaitlərinin daxilolmaları		
CƏMI DAXİLOLMALAR	0,00	0,00
Pul xaricolmaları		
Hökumətə və ya onun adından müvafiq səlahiyyətləri həyata keçirən mərkəzi icra hakimiyyəti orqanına verilən dividendlər, bölüşdürmələr	189 978,00	
Maliyyə icarəsi üzrə yerinə yetirilməmiş öhdəliyin qalıq məbləğinin azaldılması üçün icarəyə götürən tərəfindən pul vəsaitlərinin ödənişləri		
Borc şəklində alınmış məbləğlərin geri qaytarılmasına görə pul vəsaitlərinin xaricolmaları		
CƏMI XARİCOLMALAR	189 978,00	0,00
Maliyyələşdirmə fəaliyyətindən yaranan pul vəsaitlərinin xalis hərəkəti	(189 978,00)	0,00
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentlərinin xalis artması (azalması)	5 584 563,00	36 441,00
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə ilin əvvəlinə olan qalıq	9	190 663,00
Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri üzrə ilin sonuna olan qalıq	9	5 775 226,00

Agentliyin rəhbərliyi tərəfindən təsdiqlənmişdir.

Rəhbər - Kamran İmanov

Şöbə müdiri - Gülarə Mustafayeva

1. GİRİŞ

Hazırkı maliyyə hesabatları 31 dekabr 2018-ci ildə tamamlanan il üzrə Bütçə Təşkilatları üçün Milli Mühəsibat Uçotu Standartlarına (BTMMUS) uyğun olaraq hazırlanmışdır.

Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi (bundan sonra-Agentlik) “İstehlak bazarına nəzarət, standartlaşdırma, metrologiya və əqli mülkiyyət hüquqları obyektlərinin mühafizəsi sahəsində idarəetmənin təkmilləşdirilməsi ilə bağlı tədbirlər haqqında” Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 20 aprel tarixli 5 nömrəli Sərəncamının 2-ci hissəsinə əsasən yaradılmış, müəllif hüququ və əlaqəli hüquqlar, məlumat toplularına və və inteqral sxem topologiyalarına hüquqlar, ixtiralara, faydalı modellərə, sənaye nümunələrinə, əmtəə nişanlarına və coğrafi göstəricilərə hüquqlar, Azərbaycan folkloru nümunələrinə (ənənəvi mədəni nümunələrə), ənənəvi biliklərə və digər qeyri-maddi mədəni irs nümunələrinə hüquqlar (bundan sonra - əqli mülkiyyət hüquqları).sahəsinin inkişafını təmin edən, bu sahədə vahid tənzimləməni və nəzarəti həyata keçirən və fəaliyyəti əlaqələndirən publik hüquqi şəxsdir. Agentlik Azərbaycan Respublikasının Müəllif Hüquqları Agentliyinin və Patent və Əmtəə Nişanları Mərkəzinin birləşmə formasında yenidən təşkili yolu ilə yaradılmışdır.

2. AGENTLİYİN FƏALİYYƏTİNİN İSTİQAMƏTLƏRİ

- 2.1. əqli mülkiyyət hüquqları sahəsində vahid dövlət siyasətinin formalaşmasında iştirak və bu siyasətin həyata keçirilməsini təmin etmək;
- 2.2. əqli mülkiyyət hüquqları sahəsində tənzimləməni və qüvvədə olan qanunvericiliyə əməl edilməsinə nəzarəti həyata keçirmək;
- 2.3. əqli mülkiyyət hüquqlarının hüquqi qorunmasını təmin etmək, onların mənimsənilməsinin və onlardan istifadə ilə bağlı hüquqların pozulmasının qarşısını almaq və bununla bağlı müvafiq tədbirlər görmək;
- 2.4. əqli mülkiyyət hüquqlarının həyata keçirilməsini təmin etmək;
- 2.5. əqli mülkiyyət hüquqlarının obyektləri barəsində daxil olmuş iddia sənədlərin qanunvericilikdə müəyyən edilmiş qaydada ekspertizasını və əqli mülkiyyət hüquqları obyektlərinin dövlət qeydiyyatını aparmaq, mühafizə sənədlərini vermək və müvafiq məlumatların dərcini həyata keçirmək, hüquq sahibləri və istifadəçilər haqqında milli informasiya sistemini yaratmaq və onun müntəzəm təkmilləşdirilməsi üçün müvafiq tədbirlər görmək;
- 2.6. əmlak hüquqlarının kollektiv əsasında həyata keçirilməsi sahəsində tənzimləməni və nəzarəti həyata keçirmək, əmlak hüquqlarını kollektiv əsasda idarə edən dövlət qeydiyyatına almış təşkilatları qeydiyyattan (akkreditasiyadan) keçirmək, patent müvəkillərinin attestasiyasını və qeydiyyatını aparmaq;
- 2.7. İnformasiya Agentliyinin, o cümlədən rəqəmsal informasiya texnologiyalarının və elektron ticarətin inkişafının dəstəklənməsi məqsədilə rəqəmsal şəbəkələrdə əqli mülkiyyət hüquqlarının qorunmasını və idarə olunmasını təşkil etmək;
- 2.8. əqli mülkiyyətin müasir iqtisadiyyatda rolunun artırılması və müəlliflik hüquqna əsaslanan iqtisadiyyatda (kreativ iqtisadiyyatda) investisiya mühitinin yaxşılaşdırılması, əqli fəaliyyət nəticələrinin kommersiyalaşdırılması və kreaktiv iqtisadiyyatın ölkənin ümumi daxili məhsulundakı payının müəyyən edilməsi, həmçinin texnologiyaların transferinin, innovasiyalara dəstək və kommersiyalaşdırma infrastrukturunun yaradılması ilə bağlı tədbirlər görmək;
- 2.9. ali təhsil və elmi tətqiqat müəsislərində əqli mülkiyyət siyasətinin formalaşmasına, əqli fəaliyyət nəticələrinin və innovasiya texnologiyalarının kommersiyalaşdırılmasına dəstək məqsədlə, həmçinin kommersiyalaşdırma və texnologiyalarının transferinin infrastrukturunun yaradılması ilə bağlı tədbirlər görmək;
- 2.10. əqli mülkiyyət hüquqlarının sahəsinin inkişafını təmin etmək və o cümlədən bu sahədə beynəlxalq mübadiləni və əməkdaşlığı həyata keçirmək;
- 2.11. əqli mülkiyyət hüquqları mədəniyyətinin formalaşmasında iştirak etmək.

3. ƏSAS FƏALİYYƏTİN ŞƏRHİ

Agentlik 2018-ci il 07 fevral tarixli 11010200005405800 nömrəli kommərsiya hüquqi şəxslərinin Dövlət reyestrindən çıxarışla Bakı şəhəri Vergilər Departamenti Kommərsiya hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı idarəsində qeydə alınmış və ona dövlət qeydiyyatı barədə 1302369281 saylı VÖEN verilmişdir.

Agentlik öz fəaliyyətində Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası, Azərbaycan respublikasının qanunlarının, bu nizamnamənin, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin digər fərman və sərəncamlarının, Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin qərar və sərəncamlarını, digər normativ hüquqi aktları rəhbər tutur

Agentlik ümumdövlət və ictimai əhəmiyyət daşıyan fəaliyyətlə məşğul olur.

Agentliyin fəaliyyətinin məqsədi Azərbaycan Respublikasında Əqli mülkiyyət hüquqları sahəsinin səmərəli fəaliyyətini, dayanıqlı inkişafını və şəffaflığını təmin etmək, Əqli mülkiyyət hüquqları sahiblərinin hüquqlarını qorumaq, sözü gedən sahədə bilikləri və informasiya Agentlykinə təsiri artırmaq və bu nizamnamədə müəyyən edilmiş fəaliyyəti həyata keçirərkən Əqli mülkiyyət hüquqlarının tənzimlənməsi ilə bağlı qabaqcıl prinsip və standartları əsas götürüldür.

Azərbaycan Respublikası Əqli Mülkiyyət Agentliyinin hüquqi ünvanı aşağıdakı kimidir:

Azərbaycan Respublikası, Bakı şəhəri, AZ1000, Ü.Hacıbəyli 84, Hökumət evi giriş 5, mərtəbə1
Hazırkı maliyyə hesabatlarındakı məbləğlər Azərbaycan Manatı (AZN) İLƏ İFADƏ OLUNMUŞDUR

4. AGENTLİYİN ƏMƏLİYYAT MÜHİTİ

Azərbaycan Respublikasında inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas olan xüsusiyyətlər, o cümlədən milli valyutanın bir çox xarici ölkələrdə praktiki cəhətdən sərbəst dönərli valyuta hesab edilməməsi və nisbi inflyasiya, güclü iqtisadi artım müşahidə olunmaqdadır..

Azərbaycan Respublikasının vergi, sosial sığorta, valyuta və gömrük qanunvericiliyi müxtəlif şərtlərə və tez-tez baş verə bilən dəyişikliklərə məruz qalır. Bundan əlavə, Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən kommərsiya müəssisələrinin üzlaşdığı çətinliklərə müflisləşmə və iflas haqqında qanunverici bazanın təkmilləşdirilməsi zərurəti, eləcə də hüquqi və fiskal sistemlə bağlı bir sıra çatışmazlıqlar daxildir. Azərbaycan Respublikasında iqtisadi inkişafın gələcək perspektivləri Hökumətin həyata keçirdiyi iqtisadi, maliyyə və pul islahatlarının səmərəliliyindən, eləcə də vergi, sosial sığorta, hüquq, normativ və siyasi sistemin inkişafından xeyli dərəcədə asılıdır.

5. UÇOT SIYASƏTİNİN TƏQDİMƏTİ

Uçot siyasətinin bu maliyyə hesabatlarının tərtib edilməsində istifadə edilən əsas müddəaları aşağıdakı bəndlərdə göstərilmişdir. Əgər başqa açıqlamalarda istinad qeydləri edilməmişdirsə, göstərilən uçot siyasəti müddəaları təqdim edilən bütün hesabat dövrlərində ardıcıl tətbiq edilmişdir.

Maliyyə hesabatlarının tərtib olunmasının ümumi əsasları

“Azərbaycan Respublikasının Əqli Mülkiyyət Agentliyi”nin maliyyə hesabatları Bütçə Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına (BTMMUS) uyğun tərtib edilmişdir. Bu maliyyə hesabatlarında, aktivlər və öhdəliklər faktiki xərclər üzrə qiymətləndirilmişdir. Yenidən qiymətləndirmə aparılan və ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilən torpaq, binalar, satış üçün saxlanılan maliyyə aktivləri və maliyyə öhdəlikləri (törəmə alətləri də daxil olmaqla) yenidən qiymətləndirilir.

Valyutaların yenidən hesablanması

(a) Funksional valyuta və hesabat valyutası

Funksional valyuta maliyyə hesabatlarında maddələrin ölçülməsi üçün istifadə olunur. Bu müəssisənin yerli valyutası olan Azərbaycan Respublikası manatıdır (AZN).

(b) Əməliyyatlar və qalıqlar

Xarici valyuta ilə aparılan əməliyyatlar əməliyyatların aparılma tarixinə valyuta məzənnəsinə uyğun olaraq funksional valyutada əks etdirilir. Məzənnə fərqləri funksional valyutalardan fərqli valyutalarda aparılan əməliyyatlar və sövdələşmələr üzrə yaranır (və hər bir valyutanın müəyyən sayda vahidlərinin müxtəlif məzənnə kursunda digər valyutaya çevrilməsi nəticəsində yaranan fərq kimi müəyyən edilir). Xarici valyutada aparılan əməliyyatlar üzrə yaranan mənfəət və zərərlər, həmçinin xarici valyutada ifadə edilən monetar aktivlərin və öhdəliklərin hesabat dövrünün sonuna məzənnə kursu üzrə yenidən hesablanmasından yaranan mənfəət və zərərlər, maliyyə nəticələri haqqında hesabatda əks etdirilir. Bu cür əməliyyatlardan yaranan məzənnə fərqləri müvəqqəti olaraq pul vəsaitlərinin və netto-investisiyaların hedcinqləşdirilməsi (aktivlər və öhdəliklərin dəyərinin dəyişməsindən yaranan itkilərdən sığortalanmaq üçün həyata keçirilən əməliyyatlar) kapital hesabına aid edilmişdirsə, məzənnə fərqləri mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilmir.

Monetar maddələr mövcud valyuta vahidləri və valyuta vahidlərinin sabit və ya müəyyən olunan sayında əldə edilən və ya ödənilən aktivlər və öhdəliklərdir. Monetar maddələrin əsas xüsusiyyəti sabit və ya müəyyən olunan sayda valyuta vahidlərinin əldə edilməsi hüququdur. Monetar maddələr nəğd, əldə edilən vəsaitləri, sudaları, ödənilməli olan məbləğləri, uzunmüddətli borcları, təminatları, işçi müavinətləri öhdəliklərini və təxirə salınmış vergi aktivləri və öhdəliklərini daxil edir.

Qeyri-monetar maddələrə, ehtiyatlar, əvvəlcədən ödənilmiş gələcək dövrün xərcləri, əmlak, torpaq, tikili və avadanlıqlar və qeyri-maddi aktivlər daxil edilir.

Torpaq, tikili və avadanlıqlar (Əsas vəsaitlər)

Əsas vəsaitlər elə maddi aktivlərdir ki:

- (a) Mal və xidmətlərin istehsalı və təchizatında istismar edilir, gələcəkdə icarəyə verilmək və ya inzibati məqsədlər üçün istifadə edilir;
- (b) Bir dövrdən artıq dövr ərzində istifadə edilməsi gözlənilir.

Torpaq və binalara əsasən istehsal sahələri və binaları, ticarət sahələri və binaları, ofis sahələri və binaları daxildir. Torpaq və binalar ədalətli dəyər üzrə əks etdirilməlidir..

Ədalətli dəyər – yaxşı məlumatlandırılmış, razılığa gəlmiş və bir-birindən asılı olmayan tərəflər arasında ticari sövdələşmələrdə aktivin mübadilə edildiyi dəyərdir. Binalar üzrə ədalətli dəyər müstəqil kənar qiymətləndirici tərəfindən vaxtaşırı keçirilən (adətən üç ildə bir dəfədən az olmayaraq) qiymətləndirmə ilə müəyyənləşdirilir (amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla). Yenidənqiymətləndirmə tarixinə yığılmış istənilən amortizasiya məbləği aktivin balans dəyərindən silinir və xalis dəyər yenidənqiymətləndirmə dəyərinə hesablanır. Qalan düstün əsas vəsaitlər ilkin dəyərlə amortizasiya ayırmaları çıxılmaqla əks etdirilir.

İlkin dəyər bu aktivlərin əldə edilməsi ilə birbaşa əlaqədar olan xərcləri nəzərdə tutur. İlkin dəyərə həmçinin valyuta ilə alınmış əsas vəsaitlərin hedcinqi üzrə kapitala keçirilən pul vəsaitlərinin axını üzrə mənfəət və zərərlər də daxil edilir.

Sonrakı xərclər aktivin balans dəyərinə yalnız o vaxt əlavə edilir və ya ayrıca aktiv kimi qəbul edilir ki, bu aktivlərlə əlaqədar olan gələcək iqtisadi səmərələr Agentliyə keçsin və düzgün qiymətləndirilə bilinsin. Qalan bütün cari təmir və istismar xərcləri o dövrün mənfəət və zərərlər haqqında hesabatında əks etdirilir ki, həmin dövrdə bu xərclər çəkilmişdir.

Torpaq və binaların yenidənqiymətləndirilməsi üzrə balans dəyərinin artması kapitalın tərkibində sair ehtiyatlar (rezervlər) hesabına aid edilir. Balans dəyərinin həmin aktiv üzrə əvvəlki yenidənqiymətləndirmə artımı hədləri daxilində azalması birbaşa kapitalın tərkibində ədalətli dəyər üzrə ehtiyatlar (rezervlər) hesabına aid edilir; balans dəyərinin qalan bütün azalmaları mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

Əsas vəsaitlərin amortizasiyası

Torpaq üzrə amortizasiya ayırmaları hesablanmır.

Agentlik Torpaq, tikili və avadanlıqların amortizasiyasını Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyinin Kollegiyasının Q-12 nömrəli 24 dekabr 2012-cil tarixli Qərarı ilə təsdiq edilmiş “Büdcə Təşkilatları üçün Milli Mühasibat Uçotu Standartlarına uyğun illik maliyyə hesabatlarını tərtib edən təşkilatlarda əsas fondlarda və qeyri-maddi aktivlərə tətbiq edilən amortizasiya normalları barədə Təlimat “a uyğun olaraq hesablayır.

Aktivlərin ləğv edilmə dəyərinə və onların faydalı istismar müddətinə vaxtaşırı yenidən baxılır və zərurət olduqda, hər bir hesabat dövrünə təshih edilir.

Əsas vəsaitlərin xaric olmasından mənfəət və zərərlər bu əsas vəsaitlərin satışı ilə onların balans dəyərinin müqayisə edilməsi yolu ilə müəyyən edilir. Xaric olmalardan mənfəət və zərərlər mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

Qeyri-maddi aktivlər

Əldə edilmiş qeyri-maddi aktivlər onların alınması və tətbiq edilməsi üçün çəkilmiş xərclərin əsasında kapitallaşdırılmışdır. Agentlik tərəfindən nəzarət olunan identifikasiya oluna bilən unikal proqram təminatı ilə birbaşa əlaqəli olan tərtibat xərcləri, çəkilmiş xərclərdən artıq olan iqtisadi səmərə gətirəcəyi halda qeyri-maddi aktivlər kimi tanınır. Kapitallaşdırılmış xərclərə proqram təminatını tərtib edən şirkətlərə sərf edilən xərclər daxildir. Proqram təminatı ilə əlaqədar olan bütün digər xərclər (məsələn, texniki dəstək xərcləri) çəkildiyi zaman xərcə silinir. Kapitallaşdırılmış proqram təminatı onun 4-5 illik faydalı xidmət müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Lisenzialar hər hansı bir fəaliyyət növünə dövlət orqanları tərəfindən verilən xüsusi icazələr təşkil edir və verildiyi 5 il müddətinə faydalı xidmət müddəti ərzində bərabər çıxılmalar metoduna əsasən amortizasiya olunur.

Aktivlərin qiymətdən düşməsi

Faydalı istismar müddəti müəyyən edilə bilinməyən aktivlər amortizasiya olunmur və hər il qiymətdən düşmə məqsədləri üçün testləşdirmə aparılır. Amortizasiya olunan aktivlər, əgər hər hansı bir hadisə və ya şəraitin dəyişməsi balans dəyərinin bu aktivlərin əvəzinin ödənilmə dəyəri olmamasını göstərirsə, hər dəfə qiymətdən düşmə məqsədləri üçün qiymətləndirilir. Qiymətdən düşmə zərəri aktivin balans dəyərinin onun əvəzinin ödənilmə dəyərindən artıq olan məbləğində tanınır. Əvəzinin ödənilməsi dəyəri aşağıdakı iki meyarlardan daha böyük olan məbləğlərdən biridir:

- (a) Aktivin satışı üzrə xərclər çıxılmaqla ədalətli dəyəri;
- (b) İstifadə edilmə dəyəri.

Aktivlərin qiymətdən düşməsi məqsədləri üçün aktivlər pul axınlarını eyniləşdirən qruplaşdırma qaydasında ən kiçik qruplara bölünürlər.

İnvestisiyalar

Agentlik özünün investisiyalarını aşağıdakı şəkildə təsnifləşdirir:

- Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri;
- Borc vəsaitləri və debitor borcları,
- İnvestisiyalar;
- Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri.

Təsnifləşdirmə investisiyaların hansı məqsədlə alınmasından asılıdır. Rəhbərlik investisiyaların təsnifləşdirilməsini onların ilkin tanınması zamanı müəyyən edir və hər bir hesabat tarixinə onları yenidən nəzərdən keçirir.

(a) Ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri

Bu kateqoriya iki alt kateqoriyaya bölünür: ticarət üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri və ilkin tanınmış ədalətli dəyərinin dəyişməsi mənfəət və zərərlər hesabında əks etdirilən maliyyə aktivləri. Maliyyə aktivləri bu kateqoriyaya o zaman aid edilir ki, onlar yaxın gələcəkdə satış üçün nəzərdə tutulmuşdur və onlar rəhbərlik tərəfindən belə ifadə edilmişdir. Törəmə maliyyə alətləri də həmçinin satış üçün nəzərdə tutulmuş hesab edilirlər ki, onlar hedcinqləşdirmə alətləri deyildirlər. Əgər bu aktivlər satış üçün nəzərdə tutulmuşlarsa, və ya onların satılması balans hesabatı tarixindən bir ildən artıq olmayan müddətdə nəzərdə tutulmuşdursa, bu kateqoriyanın aktivləri qısamüddətli aktivlər kimi təsnifləşdirilirlər.

(b) Borc vəsaitləri və debitor borcları

Borc vəsaitləri və debitor borcları təsbit edilmiş və ya müəyyən edilə bilən ödəmə müddəti olan və aktiv bazarda qiyməti təyin edilməyən (kotirovka olunmayan) qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir. Onlar o vaxt yaranırlar ki, Agentlik debitor borclarının satılması niyyəti olmadan pul vəsaitlərini, malları və xidmətləri birbaşa debitora təqdim edir. Belə borc vəsaitləri və debitor borcları dövriyyə aktivləri kimi təsnifləşdirilirlər və qısamüddətli aktivlərə aid edilirilər (əgər ödəmə müddəti mühasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətdən artıq deyildirsə). Borc vəsaitləri və debitor borcları mühasibat balansında “Debitor borcları” maddəsinin tərkibində əks etdirilmişlər.

(c) Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar

Ödəmə müddətinə qədər saxlanılmış (dayandırılmış) investisiyalar təsbit edilmiş ödəmə müddəti olan ələ qeyri-törəmə maliyyə aktivləridir ki, onlarla münasibətdə ödəniş müddətinin çatmasına qədər Agentliyin onları saxlamağa qəti niyyəti və imkanı vardır. Hesabat dövründə Agentliyin bu kateqoriya üzrə heç bir investisiyası olmamışdır.

(d) Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri

Satış üçün nəzərdə tutulmuş maliyyə aktivləri bu kateqoriyada nəzərdə tutulmamış və ya digər kateqoriyalarda təsnifləşdirilməmiş qeyri-törəmə maliyyə alətləridir. Əgər rəhbərliyin bu aktivləri mühasibat balansının tərtib edilmə tarixindən bir ilədək müddətə satmaq niyyəti yoxdursa, onlar qeyri-dövriyyə aktivlərinə aid edilirilər və uzunmüddətli aktivlərin tərkibində əks etdirilirlər..

Ehtiyatlar

Ehtiyatlar iki göstəricidən ən aşağı dəyərə malik olan qiymət üzrə əks etdirilirlər:

- (a) Maya dəyəri
- (b) Xalis satış dəyəri

Ehtiyatların maya dəyəri birinci satınalmaların qiyməti üzrə (FIFO metodu) hesablanır. Hazır məhsulun və bitməmiş istehsalın maya dəyərinə xammal və material xərcləri, istehsal işçilərinin əmək haqqı xərcləri, sair birbaşa xərclər, həmçinin inzibati xərclərin müvafiq hissəsi daxil edilir. Xalis satış dəyəri – adi təsərrüfat fəaliyyəti zamanı qiymətləndirilmiş mümkün satış qiyməti ilə satış üzrə xərclər arasındakı fərq məbləğidir. Ehtiyatların dəyərinə, bu xammal və material ehtiyatlarının əldə edilməsi ilə bağlı olan və müvafiq pul axınının hedcinqləşdirilməsi alətləri üzrə mənfəət və zərərlər hesabından keçirilmiş zərərlər daxil edilir.

Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları

Alıcılar və sifarişçilərlə hesablaşmalar ilkin olaraq ədalətli dəyər üzrə əks etdirilir. Sonradan isə qiymətdən düşmə ehtiyatlarının (rezervlərinin) yaradılması metodu ilə amortizasiya olunmuş dəyər ilə uçota alınır. Alıcılar və sifarişçilərin debitor borcları üzrə qiymətdən düşmə ehtiyatları (rezervi) o halda yaradılır ki, elə obyektiv sübutlar mövcuddur ki, Agentlik tərəfindən ilkin maliyyələşmə nəticəsində yaranmış bütün debitor borclarının yığılması mümkün deyildir və ya bütün debitor borclarının ödənilməsi mümkünsüzdür. Ehtiyatların (rezervin) məbləği aktivin balans dəyəri ilə pul vəsaitləri axınının effektiv faiz dərəcəsi nəzərə alınan fərz edilən diskontlaşdırılmış dəyəri arasındakı fərkdir. Ehtiyatların (rezervlərin) yaradılması və ya dəyişməsi mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri

Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri asanlıqla müəyyən nəğd pul məbləğinə çevrilə bilən və dəyəri cuzi dəyişikliklərə məruz qalan maddələrdir. Pul vəsaitləri və onların ekvivalentləri maddəsində kassada olan nəğd pul vəsaitləri, yolda olan pul köçürmələri, bank hesablaşma hesabları, digər tələbli bank hesabları, pul vəsaitlərinin ekvivalentləri, bank overdraftları və ödənilmə müddəti üç aydan artıq olmayan digər yüksəklikvidli investisiyalar əks etdirilir. Mühəsibat balansında bank overdraftları qısamüddətli öhdəliklərin tərkibində qısamüddətli faiz xərcləri yaradan öhdəliklər maddəsi üzrə əks etdirilir.

Nizamnamə kapitalı

Təsisçi payı kapital kimi təsnifləşdirilir.

Kreditlər və borclar

Kreditlər və borclar ilkin olaraq sövdələşmənin aparılmasına çəkilən xərclər çıxılmaqla, ədalətli dəyər üzrə tanınır. Sonrakı dövrlərdə kreditlər və borclar amortizasiya olunan dəyər ilə əks etdirilir: istənilən alınmış vəsaitlər və ödənilmiş məbləglər arasındakı fərq kredit və borcların verilmə müddəti ərzində mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir (effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə).

Konvertasiya olunan istiqrazların öhdəliklərə aid olan hissəsinin ədalətli dəyəri konvertasiya olunmayan istiqrazlara ekvivalent bazar faiz dərəcəsi tətbiq edilməklə müəyyən olunur. Bu məbləğ konvertasiyada ləğv olunma müddətinə və istiqrazların ödənmə müddətinin çatması müddətinə qədər amortizasiya olunan öhdəliyin dəyəri kimi əks etdirilir. Alınmış qalan vəsaitlər konvertasiyaya opsiya kimi mənfəət vergisi effekti çıxılmaqla kapitalla əlavə edilir.

Kreditlər və borclar, Agentlik tərəfindən bu öhdəliklərin ödənilmə müddətinin mühəsibat balansının tərtib edilmə müddətinədək ən azı bir ildən artıq olan müddətə ödəniləcəyi barədə şərtsiz hüququ olması halları istisna olmaqla, qısamüddətli öhdəliklər kimi təsnifləşdirilir.

Mənfəət vergisi

Mənfəət vergisi hazırkı maliyyə hesabatlarında Azərbaycan Respublikasının balans tarixinə qüvvədə olan qanunvericiliyinə uyğun olaraq hesablanmışdır. Mənfəət vergisi xərci cari və təxirəsalınmış mənfəət vergisindən ibarət olub, mənfəət və zərər hesabatında qeydə alınır. Lakin, həmin və ya başqa dövrdə bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınan əməliyyatlara aid olan vergilər bilavasitə kapital hesablarında qeydə alınır.

Cari mənfəət vergisi, cari və ya əvvəlki dövrlər üzrə vergiyə cəlb edilən və ya zərər ilə əlaqədar vergi orqanlarına ödəniləcək və ya onlardan geri alınacaq (əvəzləşdiriləcək) məbləği təşkil edir. Vergiyə cəlb edilən mənfəət və ya zərər, maliyyə hesabatlarının müvafiq vergi bəyannamələrinin təqdim edilməsindən əvvəl təsdiqləndiyi halda təxmini göstəricilərə əsasən hesablanır. Mənfəət vergisindən başqa digər vergilər inzibati və digər əməliyyat xərcləri kimi qeydə alınır.

Təxirə salınmış mənfəət vergisi üzrə ehtiyat (rezerv) öhdəliklər metodu istifadə edilməklə tam həcmdə yaradılır. Təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və öhdəliklərin vergitutma bazası ilə onların maliyyə hesabatlarında əks etdirilmiş balans dəyəri arasında meydana çıxan bütün zaman fərqləri üzrə müəyyən edilir. Lakin, təxirə salınmış mənfəət vergisi, aktivlərin və ya öhdəliklərin ilkin tanınması zamanı meydana çıxırsa, o halda təxirə salınmış mənfəət vergisi üçotda əks etdirilmir (əgər, sövdələşmənin həyata keçirildiyi anda nə mühasibat mənfəətinə, nə də vergiyə cəlb edilən mənfəətə təsir etməyən biznesin birləşdirilməsi ilə əlaqədar deyildirsə). Təxirə salınmış mənfəət vergisi mühasibat balansının tərtib edilmə tarixinə qüvvədə olan Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində müəyyən edilmiş vergi dərəcələrinə müvafiq olaraq hesablanmışdır.

Təxirə salınmış vergi aktivləri o zaman tanınır ki, gələcəkdə zaman fərqləri məbləğində azaldıla biləcək vergiyə cəlb ediləsi mənfəət əldə edilməsi ehtimalı vardır.

Qarşıdakı xərclər və ödənişlər üzrə ehtiyatlar (rezervlər)

Ətraf mühitin bərpa olunmasına, restrukturizasiyaya və məhkəmə çəkişmələrinə ehtiyatlar (rezervlər) o zaman yaradılır ki:

- Agentlik keçmiş dövrlərdə baş vermiş hadisələr nəticəsində hər hansı hüquqi öhdəliklər daşıyır və ya könüllü surətdə öz üzərinə əməli öhdəliklər qəbul etmişdir;
- Ehtimallar vardır ki, bu öhdəliklərin səhmana salınması üçün pul vəsaitlərinin axını labüddür;
- Bu öhdəliklərin məbləği etibarlı surətdə hesablanıla bilər.

Restrukturizasiya xərcləri üzrə ehtiyatlara icarə müqavilələrinin vaxtından əvvəl ləğv edilməsinə görə cərimə sanksiyaları və işçilərə ödənilən işdən çıxma müavinətləri daxildir. Gələcək dövrlərin əməliyyat zərərləri üzrə ehtiyatlar yaradılmır.

Gəlirin tanınması

Gəlir satılmış mal, iş və xidmətlərin ədalətli dəyəri ilə (əlavə dəyər vergisi çıxılmaqla) tanınır. Satışdan gəlir aşağıdakı qaydada tanınır:

(a) Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər

Xidmətlərin göstərilməsindən gəlirlər o hesabat dövrünə aid edilir ki, bu xidmətlər göstərilmişdir və xidmət göstərilməsi üzrə konkret sövdələşmənin tələbləri başa çatdırılmışdır. Konkret sövdələşmənin tələblərinin başa çatdırılması dərəcəsi faktiki göstərilmiş xidmətlərin həcmnin sövdələşmə üzrə göstəriləcək xidmətlərin ümumi həcmindəki payı kimi qiymətləndirilir.

(b) Faiz gəlirləri

Faiz gəlirləri effektiv faiz dərəcəsi metodu istifadə edilməklə zaman tənəsüblüyü əsasında tanınır. Debitor borcunun dəyərinin aşağı düşməsi hallarında Agentlik balans dəyərini əvəzi ödənilə bilən dəyərə qədər aşağı salır. Dəyərin bu qaydada aşağı salınması, maliyyə alətlərinin effektiv faiz dərəcəsi ilə istifadə edilməklə, ilkin tanınma tarixinə pul vəsaitləri axınının gələcək diskontlaşdırılmış hesablamaları yolu ilə müəyyən edilir. Dəyəri aşağı salınmış faiz gəlirləri konkret şəraitdən asılı olaraq, pul vəsaitlərinin daxil olması və ya xərclərin əvəzinin ödənilməsi qaydasında tanınır.

(c) Dividend gəlirləri

Dividend gəlirləri o zaman tanınır ki, təsisçilərin mənfəət əldə etmək hüququ müəyyən olunmuşdur.

İcarə

Mülkiyyət hüququndan irəli gələn risklərin və səmərələrin əhəmiyyətli hissəsinin icarəyə verəndə qalması hallarındakı icarə, əməliyyat icarəsi kimi təsnifləşdirilir. Əməliyyat icarəsi müqaviləsi üzrə ödənişlər bütün icarə müddəti üzrə bərabər hissələrə bölünməklə, mənfəət və zərərlər haqqında hesabatda əks etdirilir.

Müqayisəli məlumatlar

Əvvəlki hesabat dövrlərində Agentlik faiz gəlirlərini və dividend gəlirlərini “maliyyə gəlirləri (xərcləri) – netto” maddəsi üzrə açıqlamışdır. Rəhbərlik belə hesab edir ki, göstərilən gəlirlərin əməliyyat fəaliyyətindən mənfəətin hesablanması bölməsinə aid olan “sair gəlirlər (xərclər) – netto” hesabına daxil edilməsi Agentliyin fəaliyyətinin nəticələrini daha düzgün əks etdirir.

6. UÇOT SIYASƏTİNİN TƏTBİQİ ZAMANI ƏHƏMIYYƏTLİ MÜHASİBAT TƏXMİNLƏRİ VƏ FƏRZİYYƏLƏRİ

Agentlik növbəti maliyyə ili ərzində hesabatlarda əks etdirilən aktiv və öhdəliklərin məbləğinə təsir göstərən təxminlər və fərziyyələr irəli sürür. Həmin təxminlər və fərziyyələr müntəzəm olaraq rəhbərliyin təcrübəsinə və digər amillərə, həmçinin rəhbərliyin fikrincə mövcud şəraitə uyğun olaraq əsaslandırılmış gələcək hadisələr üzrə təxminlərə əsasən təhlil edir. Uçot siyasətinin tətbiqi zamanı rəhbərlik həmçinin peşəkar mülahizələr və fərziyyələr irəli sürür. Maliyyə hesabatlarında əks etdirilən məbləğlərə daha çox təsir göstərən peşəkar mülahizələr və növbəti maliyyə ili ərzində aktiv və öhdəliklərin balans dəyərində əhəmiyyətli düzəlişlərin edilməsinə səbəb olan təxminlərə aşağıdakılar daxildir:

Müştəri debitor borclarının dəyərsizləşməsi üzrə zərərlər

Gələcək pul vəsaitləri hərəkətinin məbləğini və müddətini təxmin edərkən istifadə edilən metodologiya və mülahizələr, təxmini və həqiqi zərərlər arasındakı hər hansı fərqi azaltmaq məqsədilə müntəzəm olaraq nəzərdən keçirilir.

Binaların yenidən qiymətləndirilməsi

Hər bir balans tarixində Agentliyin binalarının ədalətli dəyərinin balans hesabatında əks etdirilməsi məqsədilə, rəhbərlik binaların yenidənqiymətləndirilməsi üzrə əsas əldə etmək məqsədilə müstəqil qiymətləndirmə hesabatının tələb olunduğunu müəyyən etmək üçün peşəkar mülahizələr irəli sürür.

7. TORPAQ, TİKİLİ VƏ AVADANLIQLAR

Torpaq, tikili və avadanlıqlar aşağıdakılardan ibarətdir:

	Binalar, qurğular, ötürücü qurğular	Maşın və avadanlıqlar	İnventar və alətlər	Nəqliyyat vasitələri	Kitabxana fondu	Cəmi
İLKİN DƏYƏR						
31 dekabr 2017-ci il	0,00	500.539	112.787	126.294	20.957	760.577
Daxilolma	1 523 255	199 327	70 601	200 867	16773	2 010 823
Silinmələr		337 131	76 263	90 161	74	503 629
31 dekabr 2018-ci il	1 523 255	362 735	107 124	237 001	37 656	2 267 771
AMORTİZASIYA						
31 dekabr 2017-ci il	0,00	300.626	67.589	75.491	0,00	443.706
Hesablanmış amortizasiya		56	209			265
Silinmələr		300 681	67 797	75 491	-	443 969
31 dekabr 2018-ci il	-	-	-	-	-	-
BALANS DƏYƏRİ						
31 dekabr 2017-ci il	0,00	500.539	112.787	126.294	20.957	760.577
31 dekabr 2018-ci il	1 523 255	362 735	107 124	237 001	37 656	2 267 771

8. QEYRİ-MADDİ AKTİVLƏR

	QMA
İLKİN DƏYƏR	
31 dekabr 2017-ci il	204.957226.518
Daxilolma	114 220
Silinmələr	49 120
31 dekabr 2018-ci il	291 618
AMORTİZASIYA	
31 dekabr 2017-ci il	-
Hesablanmış amortizasiya	
Köçürmələr	
Silinmələr	-
31 dekabr 2018-ci il	0,00
BALANS DƏYƏRİ	
31 dekabr 2017-ci il	226.518
31 dekabr 2018-ci il	291 618

9. PUL VƏSAİTLƏRİ VƏ ONLARIN EKVIVALENTLƏRİ

	2018	2017
Bank hesabları – milli valyuta ilə	2 038 337	-
Bank hesabları – xarici valyuta ilə	5 562 563	-
Xəzinədarlıq	174 326	190 663
31 dekabr tarixlərinə qalıq	5 775 226	190.663

10. DEBİTOR BORCU VƏ DİGƏR BORCLAR

	2018	2017
Agentliyin hesabat tarixlərinə debitor borcları	83 542	78.141
Nizamnamə kapitalına görə debitor borc		1.000.000
31 dekabr tarixlərinə qalıq	83 542	1.078.141

11. SAHİBKAR KAPİTALI

Agentlik 100% dövlət mülkiyyətindədir.

12. KREDİTOR BORCLARI VƏ DİGƏR BORCLAR

	2018	2017
Kreditor borcları və digər borclar		
Əməyin ödənişi üzrə işçi heyətinə olan borclar	254 433	265.773
Vergi və sair məcburi ödənişlər üzrə öhdəlik	87 151	3.167
Cəmi borclar	341 584	268.940

13. SAİR QISAMÜDDƏTLİ ÖHDƏLİKLƏR

	2018	2017
Öhdəliklər		
Digər öhdəliklər	268 940	268.940
Cəmi borclar	268 940	268.940

14. ƏLAQƏLİ ŞƏXSLƏRLƏ ƏMƏLİYYATLAR

Tərəflər o zaman əlaqəli hesab olunur ki, tərəflərdən biri digərinə nəzarət edə bilsin, onunla ümumi nəzarət altında olsun və ya maliyyə-təsərrüfat fəaliyyəti ilə bağlı məsələlər üzrə qərar qəbul edərkən ona əhəmiyyətli təsir göstərə bilsin. Əlaqəli tərəflər arasındakı münasibətləri nəzərə alarkən həmin münasibətlərin hüquqi forması deyil, mahiyyəti nəzərə alınır.

15. MALİYYƏ RİSKLƏRİNİN İDARƏ EDİLMƏSİ

Faiz dərəcəsi riski. Agentlik, faiz hesablanan uzunmüddətli kreditlərdəki bazar dəyərinin dəyişməsi nəticəsində faiz dərəcəsi riskinə məruz qalır. Agentliyin faizli aktiv və passivləri yoxdur.

Likvidlik riski. Düzgün likvidlik risk idarəsi kifayət qədər pul vəsaiti və qiymətli kağızların təmin edilməsi, gözlənilən kredit imkanları vasitəsilə fondun mövcudluğu və bazar mövqeyinin dayandırılı biləcəyi deməkdir. Agentliyin likvidlik idarəsi ilə əlaqədar hər hansı bir siyasəti və ya qaydaları mövcud deyil.

Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyəri. Ədalətli dəyər, məcburi satış və ya ləğv etmə halları istisna olmaqla, maraqlı tərəflər arasında cari əməliyyat zamanı maliyyə alətinin mübadilə edilə bildiyi məbləği əks etdirir və ən yaxşı olaraq aktiv bazar qiyməti ilə təsdiqlənir.

Maliyyə alətlərinin təxmin edilən ədalətli dəyəri Agentlik tərəfindən mövcud bazar məlumatlarından (əgər mövcud olarsa) və müvafiq qiymətləndirmə metodlarından istifadə etməklə müəyyən edilmişdir. Lakin, təxmin edilən ədalətli dəyərin müəyyən edilməsi üçün bazar məlumatlarını şərh edərkən peşəkar mülahizələr irəli sürmək tələb edilir. Azərbaycan Respublikasında inkişaf etməkdə olan bazar iqtisadiyyatına xas xüsusiyyətlər müşahidə olunmaqdadır, lakin iqtisadi şərtlər maliyyə bazarlarında aktivliyin həcmi məhdudlaşdırmaqda davam edir. Bazar qiymətləri köhnəlmiş ola bilər və ya aşağı qiymətlərlə satışın dəyərini əks etdirə bilər və bu səbəbdən maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini əks etdirməyə bilər. Maliyyə alətlərinin ədalətli dəyərini müəyyən edərkən rəhbərlik bütün mövcud bazar məlumatlarından istifadə edir.

Maliyyə aktivləri amortizasiya olunmuş maya dəyərində əks olunurlar. Normal halda maliyyə aktivlərinin ədalətli dəyəri elə onların qalıq dəyərlərinə bərabər olur. Sabit faiz dərəcəsi ilə təqdim edilən maliyyə alətlərinin təxmini ədalətli dəyəri həmin alətlər ilə bağlı gələcəkdə nəzərdə tutulan pul vəsaitləri axınlarının cari faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılmasına əsasən hesablanılır. İstifadə olunan diskont dərəcəsi qarşı tərəfin kredit riskinin dərəcəsi ilə uyğundur. Debitor borclarının və digər borcların ədalətli dəyəri onların qalıq dəyərində yaxın rəqəmdir.

Öhdəliklər də amortizasiya olunmuş maya dəyərində əks olunurlar. Sabit faizli və müəyyən olunmuş ödəmə tarixinə malik və hərrac bazarında qiyməti müəyyənləşməyən alətin ədalətli dəyəri həmin alət ilə bağlı gələcəkdə nəzərdə tutulan pul vəsaitləri axınlarının cari faiz dərəcəsi ilə diskontlaşdırılmasına əsasən hesablanılır. Tələbolunanadək ödənilən depozitlərin ədalətli dəyəri tələb olunan məbləğin ödənilməsi planlaşdırılan ilk gündən etibarən diskontlaşdırılması nəticəsində alınan dəyərə yaxın məbləğdə təxmin edilir.

16. HESABAT TARİXİNDƏN SONRA BAŞ VERMİŞ HADİSƏLƏR

Hesabat dövründən sonra açıqlanma üçün heç bir vacib əməliyyat qeydə alınmamışdır.